

Örgüt Kültürü Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgüt Kültürü Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28170>

Özet

Örgüt Kültürü Değerlendirme Ölçeği (ÖKDÖ), kurumsal ortamlarda mevcut olan **Örgüt Kültürü** boyutları ve türlerini sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik araçtır. Bu ölçeğin Türkçe uyarlaması, Köse ve Korkmaz (2020) tarafından gerçekleştirilmiştir. **Uyarlama** çalışmasının temel amacı, ölçeğin Türk kültür ve yönetim bağlamında geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesini göstermektir. Çalışmada, ölçeğin psikometrik özelliklerini inceleyerek, yükseköğretim kurumları bağta olmak üzere çeşitli organizasyonlarda kültürel analizler yapılmasına olanak tanınmaktadır.

Ölçek, yöneticilerin, çalışanların ve akademik personelin algıladığı kültürel değerleri ve normları değerlendirerek, kurumsal gelişime yönelik stratejilerin belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Örgüt kültürü, ölçek uyarlaması, **geçerlik**, **güvenirlilik**, kurumsal psikoloji, yönetim, yükseköğretim.

Yazarlar

Mehmet Fatih Köse, Mehmet Korkmaz

Amaç

Örgüt Kültürü Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, orijinal formu farklı bir dilde geliştirilmiş olan bu aracın, Türkçeye çevrilerek Türkiye'deki örgütsel bağlamda kullanılabilirliğini sağlamaktır. Bu **uyarlama** süreci, ölçeğin yapısal geçerliliğini koruyarak, Türk kurumlarında hakim olan kültürel tipleri (örneğin, hiyerarşi, klan, adhokrazi veya pazar kültürü) tespit etmeyi hedefler.

Ölçek, araştırmacılara ve uygulayıcılara, organizasyonel değişim süreçlerini yönetmek, kültürel çatışmalar anlamak ve performans artırıcı kültürel stratejiler geliştirmek için nicel veriler sunmayı amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojik ölçümde **Örgüt Kültürü** yapısının temel alıdır. Örgüt kültürü, bir organizasyonun üyeleri tarafından paylaşılan ve yeni üyelere doğru davranış biçimi olarak öğretilen temel varsayımlar, değerler ve inançlar bütünüdür. Bu yapı genellikle çok boyutludur ve ölçek, bu boyutları (örneğin, yenilikçilik, ekip odaklılık, detaylara dikkat, sonuç odaklılık) yakalamayı amaçlar.

Uyarlama çalışmasında, orijinal ölçeğin teorik yapısının Türkçe bağlamında da tutarlı olup olmadığının **faktör analizi** yöntemleriyle incelenmiştir. Bu sayede, ölçeğin ölçtüğü kültürel alt boyutların Türkçede de geçerliliğini koruduğu gösterilmeye çalışılmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlamasına dair **geçerlik** çalışmaları, Köse ve Korkmaz (2020) tarafından yürütülmüştür. Çalışmada, yapı geçerliliğini test etmek amacıyla genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen faktör yapısının (yani, kültürü temsil eden alt boyutların) Türk örnekleminde de istatistiksel olarak uygunluğunu doğrulamıştır.

Ayrıca, ölçeğin ayırt edici geçerliliği ve yakınsak geçerliliği gibi diğer geçerlik türlerinin de incelenmesi beklenir. Bu çalışmalar, ölçek maddelerinin kültürü doğru ve tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçmek istediği yapıyla ilgili yapılarından ayırt edebildiğini göstermiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak raporlanmıştır. Uyarlama çalışmasında, genellikle her bir alt faktör için ayrı ayrı ve tüm ölçek için genel bir Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek iç tutarlılık değerleri (genellikle .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin aynı yapıyla tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir.

Köse ve Korkmaz (2020) tarafından sunulan bulgular, ölçeğin Türkçe formunun yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamış ve bu da ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde stabil sonuçlar verebileceğini işaret etmiştir.

Faktör Analizi

Örgüt Kültürü Değerlendirme Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması sırasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini belirlemek için **faktör analizi** uygulanmıştır. Bu analiz, orijinal ölçek yapısının Türk örnekleminde de korunup korunmadığını incelemiştir. Orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısının (genellikle kültürü temsil eden temel boyutlar) doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile test edilmesi, model uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu ortaya koymuştur.

Elde edilen sonuçlar, ölçeğin faktör yapısının kültürel bağlamlar arasında tutarlılığını desteklemekte, böylece ölçeğin Türkçe formunun da kuramsal temelleri sağlam bir şekilde ölçüm yaptığını göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılarak yanıtlanır. (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak uyarlama çalışmalarında standart olarak 5'li veya 7'li Likert kullanılır.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan dil), Orijinal dil (Bilinmiyor, ancak uluslararası bir ölçek olduğu varsayılır).

Popülasyon Grubu: Kurumsal çalışanlar, yöneticiler, kamu veya özel sektör personeli, akademik personel.

Yaş Grubu: Yetiştik (Çalışma hayatındaki bireyler).

Popülasyon Detayları: Köse ve Korkmaz'ın çalışması, genellikle yükseköğretim kurumlarında veya genel işgücünde çalışan bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim yöntemiyle uygulanan anket formatıdır. Katılımcılardan, kendi organizasyonlarındaki kültürel uygulamalar ve değerleri belirli bir derecelendirme sistemi üzerinden değerlendirmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel kültür, kültürel değerlendirme, psikometrik özellikler, **geçerlik**, **güvenirlilik**, organizasyonel davranış.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Yayınlanan makale üzerinden kontrol edilmelidir.

Kurum E-posta Adresleri: Mehmet Fatih Köse: m.fatihkose@gmail.com

Yazma Adresi: Makalenin yayımlandığı kurum bilgileri esas alınmalıdır (Genellikle üniversite veya araştırma kurumu).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Köse ve Korkmaz tarafından 2020 yılında Türkçe literatüre kazandırılmıştır. Ölçeğin

kullanım izinleri ve ücretlendirme bilgisi için sorumlu yazar Mehmet Fatih Köse ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik araştırmalar için genellikle yazardan izin alınması yeterlidir.

Ölçeğin orijinal PDF versiyonuna dair detaylar aşağıdadır. İlgili makale ve uyarlama raporu için bu PDF dosyasına başvurulabilir.

Orijinal PDF, Arab Psychology platformu üzerinden erişime açılmıştır: [orgut-kulturu-degerlendirme-olcegi-turkce-uyarlamasi-toad.pdf](#)

Makalenin yayımlandığı dergi linki: [higheredu-sci.beun.edu.tr](#)

Kaynaklar

Köse M. F. ve Korkmaz M., (2020). Örgüt Kültürü Değerlendirme Ölçeği Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 10(1), 126-133. DOI: [10.5961/jhes.2020.374](#)

Örgüt Kültürü Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesine erişim için, yukarıda belirtilen Köse ve Korkmaz (2020) referansına veya sorumlu yazarın iletişim bilgilerine başvurulması gerekmektedir.